

Pracownicze Plany Kapitałowe – broszura informacyjna

I. Główne informacje o PPK

1. Definicja PPK

Pracowniczy Plan Kapitałowy (PPK) to zorganizowane przez pracodawcę we współpracy z podmiotem zewnętrznym (instytucją finansową) wspólne gromadzenie środków na przyszłość. Przepisy przewidują obowiązkowe tworzenie PPK przez pracodawców, a termin tego utworzenia uzależniony jest od wielkości pracodawcy. „Zatrudnienie” nie oznacza tu wyłącznie osób zatrudnionych na umowę o pracę, ale również inne, ujęte w ustawie przypadki (np. zleceniobiorców).

2. Cel PPK

Celem PPK jest systematyczne gromadzenie oszczędności przez uczestnika PPK z przeznaczeniem na wypłatę po osiągnięciu przez niego 60. roku życia oraz na inne cele określone w ustawie o PPK. PPK polega na regularnym dokonywaniu zasileń indywidualnych rachunków uczestników PPK (wpłaty), które następnie są inwestowane w ramach tzw. funduszy zdefiniowanej daty (inwestycje) po to, aby możliwe było wycofanie środków w przyszłości w przypadkach określonych w przepisach (wycofanie).

II. Informacje prawne dotyczące PPK

1. Podstawa prawna

Podstawą prawną funkcjonowania PPK jest ustawa z dnia 4 października 2018 r. o pracowniczych planach kapitałowych. Na pracowniczy plan kapitałowy u pracodawcy składają się umowa o zarządzanie PPK oraz umowa o prowadzenie PPK. Regulują one szczegółowo prawa i obowiązki uczestników PPK.

2. Prywatna własność środków w ramach PPK

Środki gromadzone w ramach PPK stanowią prywatną własność uczestnika PPK co oznacza, że każdy może nimi swobodnie dysponować na zasadach określonych w obowiązujących przepisach prawa, np. wycofać je w każdej chwili z PPK (pod pewnymi warunkami uczestnik może w dowolnym momencie dokonać wypłaty wszystkich środków – zwrot – po dokonaniu odpowiednich potrąceń do ZUS i podatku od zysku).

3. Ryzyko inwestycyjne

Ryzyko inwestycyjne związane z gromadzeniem środków w ramach PPK spoczywa wyłącznie na uczestniku PPK. Pracodawca jest podmiotem odpowiedzialnym za

prawidłowe prowadzenie PPK, w tym za terminowe i prawidłowe naliczanie wpłat do PPK. Jednakże pracodawca nie gwarantuje w żaden sposób ani osiągnięcia określonych wyników inwestycyjnych, ani też utrzymania wartości zgromadzonych środków. Gromadzenie środków w ramach PPK wiąże się z inwestowaniem przez uczestnika w papiery wartościowe oraz z ryzykiem z tym związanym.

4. Dziedziczenie środków w ramach PPK

Środki gromadzone w ramach PPK podlegają dziedziczeniu. W pierwszej kolejności połowa z nich trafi do małżonka zmarłego uczestnika PPK, a pozostałe środki trafią do osoby uprawnionej (jeśli taka została wskazana przez uczestnika) albo będą podlegały dziedziczeniu na zasadach ogólnych.

5. Uczestnictwo w PPK

Dla osób zatrudnionych uczestnictwo w PPK jest dobrowolne, z tym że osoby zatrudnione w wieku od 18 do poniżej 55 lat zostaną zapisane do PPK automatycznie przez pracodawcę, jednak mogą się w każdej chwili wypisać z PPK. Natomiast osoby w wieku od 55 do poniżej 70 lat muszą złożyć pracodawcy odpowiedni wniosek o przystąpieniu, jeśli chcą zostać objęte PPK. Zgodnie z przepisami osoby, które ukończyły 70. rok życia nie mogą przystąpić do PPK.

III. Źródła wpłat do PPK

Koncepcja pracowniczych planów kapitałowych opiera się na zasadzie współfinansowania PPK z trzech źródeł. Są to wpłaty dokonywane przez:

1) pracodawcę

Pracodawca jest zobowiązany do dokonywania wpłat podstawowych do PPK w wysokości 1,5% indywidualnego wynagrodzenia danego uczestnika PPK;

2) pracownika

Pracownik uczestniczący w PPK jest zobowiązany do dokonywania wpłat podstawowych do PPK w wysokości 2% jego indywidualnego wynagrodzenia, a ponadto przepisy pozwalają mu na dokonywanie wpłat dodatkowych w wysokości do 2% jego wynagrodzenia. Od wpłaty finansowanej przez pracodawcę (1,5%) każdy uczestnik zapłaci zaliczkę na podatek PIT – jeżeli wpłata pracodawcy będzie wynosić np. 60 zł, to zaliczka na PIT (17%) wyniesie 10,00 zł na podatek. Każdy uczestnik PPK, który ze wszystkich źródeł otrzymuje wynagrodzenie nie większe niż 120% minimalnego wynagrodzenia (w 2021 roku jest to kwota 3 360,00 zł), ma możliwość na swój wniosek obniżenia wpłaty podstawowej z 2% do co najmniej 0,5%;

3) środki publiczne

Trzecim źródłem zasileń do PPK są środki publiczne, a właściwie Fundusz Pracy, z którego uczestnik PPK może otrzymać:

- a) jednorazową wpłatę powitalną w wysokości 250 zł; warunkiem jej otrzymania jest dokonywanie wpłat do PPK przez minimum trzy miesiące;
- b) coroczną dopłatę w wysokości 240 zł; warunkiem jej otrzymania jest zebranie na rachunku w danym roku wpłat w określonej wysokości (w 2021 roku jest to kwota 588,00 zł).

IV. Wycofanie środków z PPK

1. Sposoby wycofania środków przed osiągnięciem 60. roku życia

Uczestnik PPK może wycofać swoje środki w sytuacjach przewidzianych w ustawie.

Na etapie akumulacji środków w PPK, to jest przed osiągnięciem 60. roku życia, uczestnik może dokonać wypłaty:

- 1) w przypadku poważnego zachorowania – w razie poważnego zachorowania uczestnika, jego małżonka lub dzieci możliwe jest wycofanie do 25% środków z rachunku PPK. Wypłata taka jest nieopodatkowana i wolna od potrąceń. Wniosek o tę wypłatę uczestnik składa do instytucji finansowej;
- 2) na pokrycie wkładu własnego – umożliwia ona uczestnikom PPK dokonanie wypłaty do 100% swoich środków na pokrycie wkładu własnego na zakup mieszkania albo budowę domu. Uczestnik może z tego skorzystać do ukończenia 45. roku życia podpisując z instytucją finansową odpowiednią umowę. Jednakże uczestnik musi zwrócić środki z PPK na swój rachunek w PPK w ciągu 15 lat od wypłaty dokonanej w ten sposób;
- 3) transferowej – to przekazanie środków na inny rachunek PPK np. podczas zmiany pracodawcy, kiedy pracownik będzie chciał gromadzić swoje środki na jednym rachunku, to dokona przeniesienia środków z PPK „starego” pracodawcy na rachunek PPK „nowego” pracodawcy. Jest ona nieopodatkowana i wolna od wszelkich potrąceń;
- 4) zwrotu – w każdym czasie uczestnik PPK może zdecydować o wycofaniu wszystkich zgromadzonych przez niego środków z PPK, wykorzystując w tym celu instytucję zwrotu. Jednakże skorzystanie z tej opcji wiąże się z koniecznością rozliczeń z Zakładem Ubezpieczeń Społecznych, urzędem skarbowym oraz zwrotu otrzymanych zasiłek ze środków publicznych.;

2. Sposoby wycofania środków po osiągnięciu 60. roku życia

Celem gromadzenia środków w ramach PPK jest ich wycofanie po osiągnięciu przez uczestnika PPK 60. roku życia. Jest to możliwość, a nie obowiązek uczestnika. Jednak jeśli ktoś podejmie decyzję o rozpoczęciu wycofywania środków z PPK, to nowe zasilenia na jego rachunek nie będą dokonywane. Jest ona dokonywana w następujący sposób:

- 1) 25% wypłata jednorazowa – na wniosek uczestnika zostaje mu jednorazowo wypłacone 25% środków zgromadzonych na rachunku PPK;
- 2) 75% wypłata w ratach – pozostałe 75% środków z PPK jest wypłacane uczestnikowi w miesięcznych ratach. Jeśli będzie to liczba rat wynosząca co najmniej 120, to taka

wypłata będzie wolna od potrąceń i podatków. W innym przypadku (mniejsza liczba rat) należy liczyć się z koniecznością zapłaty podatku;

- 3) inne możliwe formy wycofywania środków po osiągnięciu 60 lat to tzw. wypłata w formie świadczenia małżeńskiego oraz wykup dożywotniej lub czasowej renty za środki zgromadzone w ramach PPK.

3. Rezygnacja z uczestnictwa w PPK

Uczestnik PPK w dowolnym momencie może zrezygnować z uczestnictwa w PPK, a dokładniej z dokonywania wpłat na jego rachunek. W tym celu składa pracodawcy deklarację o rezygnacji z dokonywania wpłat do PPK. Deklaracja musi zostać złożona na piśmie. Deklaracja jest skuteczna od miesiąca, w którym uczestnik ją przekazał pracodawcy (decydująca jest data, kiedy trafiła do pracodawcy). Na przykład jeśli uczestnik składa deklarację rezygnacji 22 maja 2021 r. i pracodawca potwierdza jej otrzymanie 25 maja 2021 r. (wtorek) to oznacza, że w maju pracodawca nie będzie mógł pobrać wpłat za takiego uczestnika. Uwaga! Nie jest to tożsame z dyspozycją wycofania całości środków (zwrot), w przypadku deklaracji rezygnacji z dokonywania wpłat do PPK rachunek uczestnika przestaje być zasilany nowymi wpłatami, natomiast środki dotychczas wpłacone nadal będą inwestowane w funduszu zdefiniowanej daty.

V. Szczegółowe informacje o PPK

Więcej informacji na temat PPK (w tym bezpłatne webinaria, kalkulator korzyści, bazę pytań i odpowiedzi) można znaleźć na stronie internetowej www.mojeppk.pl